

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9CoCsp/61/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121516946
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Valenčin
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:6121516946.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Eduarda Valenčina a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Moniky Juskovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený: Remedium Legal, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739 proti žalovanej: A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX, XXX XX E., právne zastúpená: JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o., so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 47 445 092, o zaplatenie 831,19 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 11Csp/3/2022-195 zo dňa 13.04.2022 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v jeho napadnutej časti, t. j. vo výrokoch I. a III. a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol takto:

„I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu istiny 813,47 eur, úrok vo výške 748,67 eur a úrok z omeškania vo výške 209,70 eur spolu s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 813,47 eur od 08.04.2021 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .

III. Žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške tejto náhrady, bude rozhodnuté súdom prvej inštancie, v samostatnom uznesení.“

2. Prvoinštančný súd rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§ 1 ods. 2; 2 písm. a), b); 9 ods. 1, 2; 11 ods. 1 až 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch , §§ 39; 53 ods. 1 až 5; 54 ods. 1, 2; 517 ods. 1, 2; 524 ods. 1, 2 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (OZ), § 3 ods. 1, 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.

Konštatoval, že medzi právnym predchodcom žalobcu (Všeobecná úverová banka, a.s.) a žalovanou bola dňa 22. 08. 2018 uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere. Mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu na základe tejto zmluvy poskytol žalovanej finančné prostriedky vo výške 3.000,-eur a žalovaná sa zaviazala poskytnutý úver splatiť v dohodnutých 96 splátkach po 52,41 eura mesačne. Prvoinštančný súd preskúmal dohodnutú úrokovú sadzbu a porovnal ju s priemernými úrokovými sadzbami, za ktorú poskytujú úvery banky a zistil, že je v súlade so zákonom a dobrými mravmi. Z predložených listinných dokladov mal za preukázané, že žalovaná zaplatila právnemu predchodcovi žalobcu (veriteľ) len časť splátok, a to aj napriek výzve zo dňa 31.12.2018, pričom následne veriteľ úver zosplatnil k 13.02.2019, čo žalovanej aj oznámil listom z toho istého dňa, ktorý bol žalovanej doručený 05.03.2019. Tento nárok bol následne postúpený veriteľom na žalobcu, čo vyplýva zo zmluvy o postúpení pohľadávok a čo bolo žalovanej oznámené listom z 15.04.2021. Na základe uvedeného je preto žalobca vecne aktívne legitimovaný v tomto konaní.

3. Súd prvej inštancie poukázal na to, že námietky žalovanej uvedené v jej vyjadreniach, čo sa týka obsahu náležitostí zmluvy, neskúmania bonity a nesplnenia podmienky postúpenia pohľadávky

sú nedôvodné. Mal za to, že zmluva, od ktorej žalobca odvádza svoj nárok, má všetky zákonom požadované náležitosti v zmysle ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z.. Bonita žalovanej bola overená v zmysle zákona a boli dodržané všetky zákonné podmienky pre postúpenie pohľadávky v zmysle zákona o bankách. Čo sa týka námietky nedodržania 90-dňovej lehoty v zmysle zákona o bankách, pred postúpením pohľadávky, konštatoval, že žalovaná bola vyzvaná na úhradu výzvou zo dňa 13.2.2019, ktorou bol aj celý úver zosplatnený. V konaní bolo preukázané doručenie uvedenej listiny žalovanej, čo vyplýva z podpísanej doručky, ktorú žalobca predložil súdu. K postúpeniu došlo až následne v zmysle rámcovej zmluvy o postúpení a žiadosti o prevod zo dňa 7.4.2021, a teda uvedené svedčí o tom, že 90-dňová lehota bola zachovaná. Text samotnej zmluvy svedčí o tom, že všetky obligatórne náležitosti zmluvy uvedené v zákone č. 129/2010 Z.z. zmluva obsahuje a z predložených listín zo strany žalobcu a jeho vyjadrenia k skúmaniu bonity žalovanej, je taktiež preukazné, že veriteľ dostatočným a zákonným spôsobom skúmal bonitu žalovanej pred uzavretím zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru. Čo sa týka dohodnutého úroku, tento súd preskúmal a zistil, že je v súlade so zákonom a je primeraný úroku, za ktorý poskytovali banky úvery v danom čase (nepresahuje jeho dvojnásobok) a nie je preto v rozpore v dobrými mravmi.

4. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca žalobou požadoval sumu 831,19 eura t.j. sumu nezaplatennej istiny, sumu 748,67 eur ako zmluvný úrok, sumu 209,70 eur ako čiastočne vyčíslené úroky z omeškania a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 813,47 eur od 08.04.2021. Žalobca písomným podaním zo dňa 09.03.2022 už žiadal istinu vo výške 813,47 eur, nie 831,19 eur, ako to pôvodne uviedol v žalobe. Nárok žalobcu a jeho výška vyplýva z ním predložených listinných dôkazov. Žalobca nežiadal žiadne nedôvodné úroky, poplatky, či pokuty, preto voči takto žalobcom uplatnenej pohľadávke nemal prvoinštančný súd žiadne výhrady a žalobe čo do istiny ako dôvodnej vyhovel, pričom istinu priznal vo výške 813,47 eura (nie 831,19 eura) a vo zvyšku istinu ako nedôvodnú zamietol. V konaní bolo preukázané, že žalovaná sa z dôvodu neplnenia si zmluvných povinností dostala do omeškania. Súd mal za to, že ku dňu 08.04.2021 bola žalovaná v zmysle oznámenia o zosplatnení úveru v omeškani, a preto priznal žalobcovi aj nárok na úroky z omeškania v ním požadovanej zákonnej výške tak, ako je to uvedené vo výroku rozsudku.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie právne podľa ust. §§ 255 ods. 1; 256 ods. 1, 2 a 262 ods. 2 CSP, pričom konštatoval, že žalobe vyhovel v celom rozsahu, preto bol žalobca bol úspešný v rozsahu 100%.

5. Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku I. a súvisiacemu výroku III. podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. V odvolaní uviedla, že nesprávne skutkové zistenia, ktoré vyústili do nesprávneho právneho posúdenia spočívajú v tom, že konajúci súd mal preukázané splnenie podmienok pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka a mal preukázané platné postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, a teda mal preukázanú aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu v danom konaní. Žalobca ako dôkaz o doručení „tretej upomienky“ predložil poštový podací hárok, ktorý však nepreukazuje doručenie ani snahu o doručenie poštovej zásielky a vôbec z neho nie je zrejmé, že preukazuje podanie tejto upomienky na poštovú prepravu. Poštový podací lístok bez presného označenia a identifikácie zásielky nepreukazuje odoslanie, ani doručenie uvedených listín vzťahujúcich sa k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, žalobca teda nepreukázal ani odoslanie ani doručenie vyššie uvedených listín.

Neboli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, pričom tretiu upomienku, ako aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti treba považovať za neplatné právne úkony, a preto žalobca nepreukázal existenciu výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Zároveň nakoľko v čase postúpenia pohľadávky ešte nenastala konečná splatnosť úveru, došlo k postúpeniu tzv. živého úveru čo je v rozpore s ustanovením § 17 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a preto rovnako zmluva o postúpení pohľadávky je neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, žalobca teda nepreukázal splnenie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách a v konečnom dôsledku žalobca nemá v danom konaní aktívnu vecnú legitimáciu.

Na základe uvedeného žalovaná žiada, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že vo zvyšnej časti zamietne žalobný návrh a prizná žalovanej právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca. Vo vyjadrení uviedol, že sa nestotožňuje s tvrdeniami žalovanej v jej odvolaní. Žalovaná neuviedla žiadne nové skutočnosti ani tvrdenia, a preto odkazuje na svoje predchádzajúce vyjadrenia v predmetnom konaní, najmä na vyjadrenie zo dňa 17.01.2022 a 29.03.2022. Žalobca navrhol, aby odvolací súd vyhovel podanej žalobe a potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. – Civilný sporový poriadok - CSP), vzhľadom na podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

9. Vzhľadom na to, že v predmetnom prípade si žalobca uplatňuje nárok na zaplatenie dlžnej sumy voči žalovanej na základe postúpenia pohľadávky medzi ním a jeho právnym predchodcom, súd prvej inštancie sa správne zaoberal skúmaním, či žalobca je nositeľom aktívnej vecnej legitímácie. Odvolací súd však po preskúmaní napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojitosti s obsahom podaného odvolania dospel k záveru, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a predmetný spor nesprávne právne posúdil.

10. V prvom rade je potrebné poukázať na to, že možnosť predčasne zosplatiť spotrebiteľský úver v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka je upravená v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka s tým, že pre platné zosplatenie úveru je potrebné kumulatívne dodržanie tam stanovených podmienok, a to: (i) ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, (ii) dohoda medzi veriteľom a dlžníkom o tom, že ak sa nesplní niektorá splátka, stane sa zročným celý dlh (ide o tzv. stratu výhody splátok), prípadne celý dlh sa stane zročným aj vtedy, ak to bolo určené v rozhodnutí súdu, (iii) uplatnenie práva najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a (iv) upozornenie spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní. Až po kumulatívnom splnení uvedených podmienok možno dospieť k záveru, že došlo k platnému zosplateniu spotrebiteľského úveru.

11. Žalovaná v podanom odvolaní namietala, že žalobca, resp. jeho právny predchodca nepreukázal doručenie listiny označenej ako „Tretia upomienka – pokus o zmier“, pričom predloženie podacieho hárku, navyše bez jeho dostatočnej identifikácie, nie je postačujúce. Odvolací súd sa s týmto názorom žalovanej stotožňuje a poukazuje na to, že z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že táto upomienka bola datovaná na deň 31.12.2018, pričom z podacieho hárku (č.l. 45), ktorý mal preukazovať odoslanie tejto upomienky žalovanej nevyplýva, aká zásielka bola žalovanej doručovaná a ani dátum podania zásielky.

12. Zo znenia ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 o bankách vyplýva, že prvá obligatórna podmienka pre platnú cesiu bankovej pohľadávky je existencia splatnej pohľadávky. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie však nebolo preukázané, že k platnému zosplateniu pohľadávky došlo, pretože žalobca nepreukázal, že „Tretia upomienka – pokus o zmier“ zo dňa 31.12.2018, teda obligatórna výzva, ktorá predchádza zosplateniu úveru bola žalovanej riadne doručená, resp. že sa minimálne dostala do dispozičnej sféry žalovanej, ktorá by tak mala možnosť oboznámiť sa s jej obsahom.

13. Vo vzťahu k doručovaniu písomností spotrebiteľovi odvolací súd uvádza, že bolo potrebné, aby žalobca preukázal, že vyššie spomínaná listina bola doručená žalovanej, resp. že mala aspoň možnosť oboznámiť sa s jej obsahom. Pre preukázanie uvedeného je potrebné, aby žalobca preukázal to, že listina vôbec došla do dispozičnej sféry žalovanej (najčastejšie je uvedené preukázané buď doručenkou alebo kópiou vrátenej listovej zásielky neprevzatej spotrebiteľom ani v odbernej lehote). Z uvedeného

teda vyplýva, že nositeľnom dôkazného bremena o možnosti žalovanej oboznámiť sa s obsahom podania je žalobca.

14. Odvolací súd v tomto smere poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 15.12.2020, sp. zn. 5 Cdo 36/2020 (uverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 1/2021 – R 4/2021), ktorý sa vo vzťahu k doručovaniu právnych úkonov vyjadril nasledovne: „Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchýlnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie hoci i z nedbanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.“

15. Keďže žalobca v priebehu konania nepreukázal doručenie výzvy predchádzajúcej zosplatnenia úveru, nemožno konštatovať, že došlo k platnému zosplatneniu spotrebiteľského úveru, ktorý je predmetom tohto konania. Ak nedošlo k platnému zosplatneniu spotrebiteľského úveru, potom nemohla byť ani platne postúpená banková pohľadávka na nebankový subjekt. Zosplatnenie úveru je teda absolútne neplatný právny úkon, na základe § 39 OZ z dôvodu rozporu so zákonom (§ 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ). Vzhľadom na uvedený záver, preto mal súd prvej inštancie posudzovať platnosť zmluvy o postúpení pohľadávok v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., a keďže v danom prípade konečná prirodzená splatnosť úveru podľa zmluvy ešte nenastala, a teda predmetom postúpenia pohľadávky bol tzv. živý úver, teda úver, ktorý nebol splatný, dá sa predpokladať, že zmluva o postúpení pohľadávok je v rozpore s vyššie citovaným ustanovením § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., a teda je absolútne neplatná na základe § 39 OZ a z tohto dôvodu žalobca nie je v spore vecne aktívne legitimovaný. Súd prvej inštancie však v prípade skúmania aktívnej vecnej legitímácie len poukázal na žalobcom predložené dôkazy, z ktorých mal preukázanú jeho aktívnu vecnú legitímáciu, avšak takýto postup nebol správny, preto odvolací súd vyhodnotil odvolanie žalovanej ako dôvodné.

16. Odvolací súd vo vzťahu k vyššie uvedenému poukazuje aj na to, že dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka zaťažuje žalobcu (veriteľa), ktorý je povinný preukázať, že výzva pred zosplatnením úveru, ako aj výzva pred postúpením pohľadávky boli žalovanej doručené, resp. sa aspoň dostali do jej dispozičnej sféry. Uvedenou otázkou sa však súd prvej inštancie dostatočne nezaoberal, nedostatočne zistil skutkový stav, v dôsledku čoho vec aj nesprávne právne posúdil.

17. Žalobca nepreukázal doručenie výzvy žalovanej pred postúpením pohľadávky, pričom za túto výzvu nemožno považovať oznámenie o zosplatnení úveru zo dňa 13. 02. 2019, tak ako to konštatoval prvoinštančný súd, keďže sa jedná o samostatný právny úkon, ktorému musí predchádzať samostatná výzva.

18. Úlohou súdu prvej inštancie bude preto znova vo veci konať v intenciách naznačených odvolacím súdom. Opätovne sa zoberať aktívnu vecnou legitímáciou žalobcu, pre prípad zistenia jej nedostatku bude potrebné žalobu zamietnuť a v prípade zistenia existencie aktívnej vecnej legitímácie, opätovne posúdiť nárok žalobcu a vysporiadať sa námietkami žalovanej vznesenými v priebehu celého konania a následne vo veci znova rozhodnúť a svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v § 220 ods. 2 CSP aj náležite odôvodniť.

19. Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že súd prvej inštancie v záhlaví svojho rozhodnutia uviedol, že predmetom konania je suma 831,19 eura, ktorá predstavuje istinu uplatneného nároku. Vo výroku rozsudku však už priznal žalobcovi sumu 813,47 eura, teda viac než je predmet žaloby (ultra petitum) a v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca písomným podaním zo dňa 09.03.2022 už nežiadal istinu vo výške 813,19 Eur, ale vo výške 813,47 Eur. K tomu súd prvej inštancie konštatoval, že čo sa týka istiny priznal sumu 813,47 eura, nie 831,19 eura a vo zvyšku istiny žalobu ako nedôvodnú zamietol. Takýto postup, ako aj odôvodnenie súdu prvej inštancie nie je správne, pretože v porovnaní s predmetom žaloby ohľadom istiny vo výške 813,19 Eur priznal viac ako žalobca požadoval v žalobe, pričom pokiaľ mu z obsahu podania zo dňa 09.03.2022 bolo zrejmé, že žalobca pôvodne iba nesprávne uviedol výšku istiny a správna výška istiny je 813,47 Eur, túto sumu mal uviesť aj v záhlaví rozsudku, tak aby bola totožná s výrokom rozsudku. Skutočnosť, že istina predstavuje sumu 813,47 Eur nasvedčuje aj príloha zmluvy o postúpení pohľadávky kde je uvedené, že istina predstavuje výšku 813,47 Eur.

20. Úlohou súdu prvej inštancie bude teda tiež zosúladiť tento rozpor a ak v konaní nevyjde najavo iná skutočnosť, v záhlaví rozsudku uviesť správnu sumu istiny, t.j. 813,47 eura, pričom pokiaľ súd ako predmet konania uviedol istinu vo výške 813,19 eura a priznal viac, t.j. 813,47 eura, nemôže konštatovať, že žalobu v prevyšujúcej časti zamietá.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

22. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania (§ 396 ods. 3 CSP).

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).